

AAN DE SLAG

HERFST

Labo Leaves (app)

Herfstbladeren zijn niet voor niets veelgebruikte knutselmaterialen: ze zijn overal te vinden, ze hebben verschillende kleuren, vormen en groottes en je kan er op talloze manieren mee knutselen. De makers van [Labo Leaves](#) dachten hier ook zo over en hebben een prachtige, creatieve app ontwikkeld voor kinderen van 3 tot 7 jaar.

In de app maken kinderen creaties van herfstbladeren. Er zijn 18 templates – ingebouwde vormen - waar kinderen in kunnen knutselen. De templates bestaan vooral uit dieren, zoals een vlinder, giraf en een aap. De app is goed te bedienen door jonge kinderen. Door te slepen en schuiven ontstaan gemakkelijk nieuwe kunstwerken.

De app bevat een krachtig en verrassend element: als een knutselwerk af is, komt het ontwerp tot leven. Dit inspireert de kinderen om nóg meer creaties te maken.

■ **Introductie activiteit**

Toon de app op het digibord of tablet. Doe het eerst een paar keer voor, zodat kinderen begrijpen hoe de app werkt. Stel ondertussen vragen: Wat is dit voor dier? Waar herken je dat aan? Hé, het dier komt tot leven, zullen jullie eigen dieren straks ook tot leven komen? Dat gaan de kinderen uitzoeken!

■ **Tijdens activiteit**

De kinderen mogen nu om de beurt op de tablet een kunstwerk maken. Laat de creatie daarna aan de hele groep zien en praat hier over na.

Wanneer: De offline activiteit zet je in na het gebruik van de app.

Hoofddoel: Bevorderen van fijne motorische ontwikkeling (online/offline knutselen).

Groepsmaat: App – Individueel. Bladeren zoeken – Met de hele groep. Knutselen – Individueel.

Leeftijdadvies: 3-7 jaar

Tip! Komen de echte knutselwerkjes niet tot leven i.t.t. de virtuele creaties? Dat is niet erg. De kinderen kunnen zelf ook de dieren nadoen! Het [prentenboek Van top tot teen van Eric Carle](#) kan dienen ter inspiratie.

Door de app hebben de kinderen geleerd dat je met diverse bladeren meerdere creaties kunt maken. Kunnen de kinderen dit ook met echte bladeren? Ga met elkaar naar buiten en ga op zoek naar mooie herfstbladeren. Zoek naar zoveel mogelijk verschillende vormen, kleuren en groottes. Als de blaadjes zijn verzameld, brengen jullie het terug naar de klas. Nu is het tijd om van echte bladeren iets te maken. Zorg voor materialen waarmee de kinderen kunnen knutselen: verf, karton, lijm etc. Teken eventueel eerst de omtrek van een dier op karton. Binnen deze omtrek kunnen de kinderen de bladeren plakken.

Afsluiting activiteit

Laat de kinderen spelen met hun eigen kartonnen creaties. Ook tijdens vrij spel stimuleer je de fantasie en

creativiteit van de kinderen.

Proefjes (boek/website)

Er is één groot nadeel aan de herfst: de wind. Steeds door weer en wind fietsen en lopen naar school, huis of vrienden. Best vervelend.. Máár de wind heeft ook een voordeel: je kan er ontzettend veel mee experimenteren.

In [het Proefjesboek](#) en op [de website proefjes.nl](#) vind je uitdagende experimenten met wind. Elk proefje begint met een beschrijving van de proef die kinderen in de meeste gevallen zelf kunnen uitvoeren, geïllustreerd door foto's. Vervolgens kent elke proef een aantal vragen waardoor de kinderen leren waarnemen, voorspellen en evalueren. Op de volgende bladzijde staat de uitleg van de proef. Maar ook wat de kinderen hadden kunnen waarnemen en welke mogelijke uitkomsten er zijn. Tenslotte staat in het vergrootglas nog een extra uitdaging.

Proefjesboek is gemaakt om kinderen te laten onderzoeken en puzzelen. Uitkomsten zijn nooit fout. Als het niet gaat zoals je had verwacht, dan is dat juist interessant. De alledaagse proefjes staan beschreven in een heldere, herhalende structuur en is geschikt voor kinderen vanaf 5 jaar.

Wanneer: De offline activiteit zet je in tijdens het gebruik van het boek/de site.

Hoofddoel: Bevorderen van cognitieve ontwikkeling (hypotheses opstellen en verklaren).

Groepsgrootte: In kleine groepjes

Leeftijdsadvies: Vanaf 5 jaar

Tip! Ben je lid van de Community van Kind & Media? Bekijk de nieuwsbrief en win een exemplaar van het Proefjesboek! Wil je lid worden? Neem [contact](#) met ons op.

Introductie activiteit

Op de website van Het Proefjesboek vind je een overzicht van de proefjes over de wind. Laat de kinderen met elkaar kiezen welk proefjes ze willen uittesten en deel de kinderen bij de experimenten in. Dus als de kinderen drie proefjes hebben uitgekozen, deel je hen in bij drie groepen. Zorg dat er per groepje een begeleider is. Laat steeds een groepje experimenteren terwijl de andere kinderen in de andere hoeken kunnen spelen.

Tijdens activiteit

Als de groepjes zijn verdeeld, mag elk groep hun proefje voorbereiden. Welke spullen zijn er nodig voor het experiment? Zoek dit met elkaar uit en verzamel de benodigde materialen. Zorg dat de spullen in huis zijn.

Als de voorbereidingen zijn getroffen, is het tijd voor het experiment! Lees de beschrijving voor en begeleid de kinderen bij het uittesten van het proefje. Stel daarnaast de vragen uit het boek zodat ze het experiment nog beter kunnen waarnemen en voorspellen.

Zorg dat de proefjes ook gefilmd worden. Film zelf of laat een kindje uit het groepje dit doen. Deze filmpjes kan je gebruiken bij het nabespreken van de activiteit met de hele groep. Daarnaast kan je deze beelden aan ouders laten zien, zodat zij weten welke activiteiten hun kinderen ondernemen.

Afsluiting activiteit

Besprek de proefjes met de kinderen na aan de hand van de beelden. Voordat je een proefje laat zien op video, stel je eerst aan de andere kinderen de vraag of zij denken dat het proefje is gelukt. Stel hierbij ook vragen waarmee je kinderen uitdaagt om hypothesen op te stellen en verklaringen te geven voor de gebeurtenis. Laat daarna het filmpje zien zodat de kinderen kunnen zien of het experiment is volbracht. Besprek dit ook na. Wat zien we hier? Is het gelukt? Hoe komt dat? Leg het eventueel uit als het te moeilijk is voor de kinderen.

Jij bent de liefste (gedichtenboek)

[Jij bent de liefste](#) van Hans en Monique Hagen is een gedichtenboek voor kleuters. Elk gedicht wordt ondersteund door de mooie prenten van Marit Törnqvist. De 23 gedichten lijken op het oog wat pittig, maar de inhoud sluit goed aan op de beleveniswereld van kleuters. De gedichtjes nodigen uit tot een dieper gesprek over de gevoelens van de kinderen en maken hen bewust van hun eigen gedachten.

Neem bijvoorbeeld het gedicht 'Onzichtbaar'. De laatste zinnen van het gedicht zijn:

*onzichtbaar zijn de dingen
die ik kwijt ben
die ik nooit meer vind
maar
met mijn ogen dicht
zie ik alles
wat mijn hoofd verzint*

Dit gedichtje kan je gebruiken voor onderstaande activiteit. Er zijn ook andere gedichtjes die aansluiten op de herfst, zoals 'Dansen'.

■ **Introductie activiteit**

Laat de prent bij het gedichtje aan de kinderen zien.

Wat zien de kinderen op deze prent? Wat gebeurt

er? Laat de kinderen hun eigen verhaal verzinnen over de prent voordat je het gedicht voorleest.

■ **Tijdens activiteit**

Lees het gedichtje voor. Ondersteun het gedicht eventueel met gebaren zodat de tekst nog beter te begrijpen is. In het geval van het gedicht 'Onzichtbaar' herhaal je de zin 'met mijn ogen dicht, zie ik alles wat mijn hoofd verzint'. Wat zou hiermee worden bedoeld? Ga dit met de kinderen uitzoeken!

Laat de kinderen eerst binnen in het lokaal hun ogen dichtdoen. Zorg dat het muisstil is in de klas. De kinderen hebben nu hun ogen dicht en kunnen dus niks zien. Maar wat kunnen ze nog wel heel goed? Horen. Wat horen de kinderen allemaal terwijl ze hun ogen dicht hebben? Waar komen die geluiden vandaan? Is het geluid heel hard? Kunnen de kinderen het geluid nadoen? Bij de oudere kleuters kan je eventueel nog dieper op hun gedachtes ingaan. Als de kinderen dromen, hebben ze hun ogen dicht. Wat kunnen de kinderen op dit moment met hun ogen dicht inbeelden? Kunnen ze bijvoorbeeld voor zich zien hoe mama en papa eruit zien? Wat zien ze dan? Lees eventueel nog een keer het gedicht voor of zet een muzikje op, zodat je de kinderen nog meer uitdaagt om iets in te beelden.

Ga daarna met de kinderen naar buiten en voer dezelfde activiteit uit. De kinderen zullen merken dat de geluiden hier weer anders zijn dan binnen. Wat horen de kinderen nu allemaal? Dieren, de wind, bladeren, auto's? Waar horen ze dat aan? Wat is het verschil tussen binnen en buiten? Is er meer geluid of minder? Is het ook wel eens helemaal stil?

■ **Tip!** Alle gedichten uit het boek zijn [op muziek gezet](#) door Floor Minnaert.

■ **Afsluiting activiteit**

Bespreek de activiteit met de kinderen na. Vonden ze het ontspannen om hun ogen dicht te doen en na te denken over de geluiden en hun gedachtes? Als het rustgevend is, kan je deze activiteit wellicht herhalen bij het opstarten/afsluiten van de dag.

Wanneer: De offline activiteit zet je in na het voorlezen uit het boek.

Hoofddoel: Bevorderen van zintuiglijke ontwikkeling.

Groepsgrootte: Met de hele groep

Leeftijdsadvies: 3-6 jaar

Wij zijn erg benieuwd wat jullie van de activiteiten vinden! Deel jullie foto's, ervaringen en tips op onze [Facebook](#), [Twitter](#) of [Instagram](#) (#kindermedia) of mail naar communicatie@sardes.nl